



Gemeente Utrecht

## Voorstel aan de gemeenteraad

# Zienswijze Ontwerp Programmabegroting Omgevingsdienst Utrecht 2027

Beleidsveld	Milieu en Emissieloos Vervoer
Organisatieonderdeel	Vergunningen Toezicht en Handhaving
Opsteller	Stefanos Manetas & Mariëlle Hoff
Kenmerk	34159505
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

## Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze op de Ontwerp Programmabegroting van de Omgevingsdienst Utrecht 2027, met als belangrijkste punten:
  - a. Erkenning voor het aandrazen van een sluitende begroting en de poging om vorm te geven aan de oproep van gemeenten om de begroting zo behoudend mogelijk op te stellen;
  - b. Een opmerking over het indexatiepercentage van 2,9% dat de ODU hanteert en daarmee hoger uitvalt dan de streefwaarde van 2,5% waar de Gemeente Utrecht rekening mee houdt;
  - c. Een oproep om alsnog besparingen te realiseren en dichterbij het indexatiepercentage van 2,5% te komen, evenals enkele suggesties hoe deze te realiseren.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

## **Samenvatting**

De Ontwerp Programmabegroting Omgevingsdienst Utrecht 2027 is aangenomen door het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Utrecht.

De Programmabegroting leidt tot een stijging van de kosten voor de Gemeente Utrecht, omdat het indexatiepercentage van 2,9% dat de ODU hanteert, hoger is dan het verwachte indexatiepercentage van het Gemeentefonds door het Rijk. Er worden voorts geen besparingen gerealiseerd. De aanname van de Programmabegroting leidt daardoor tot het opvoeren van een knelpunt voor de Voorjaarsnota.

## **Context**

### *Aanleiding*

Op 27 maart 2026 heeft het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Utrecht (hierna: ODU) de Ontwerp Programmabegroting en Kadernota 2027 aangeboden voor zienswijze met het verzoek uiterlijk op 19 juni aanstaande te reageren.

### *Begroting*

De Ontwerp Programmabegroting en Kadernota 2027 vormt de basis voor een stabiele en toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie. De ODU voldoet hiermee aan de landelijke robuustheidscriteria voor toekomstbestendige omgevingsdiensten, die, hoewel (nog) niet wettelijk verplicht, wel in toenemende mate belangrijk zijn in de sturing door het Rijk.

De raad heeft in eerdere zienswijzen aangegeven te verwachten dat vanaf 2027 bezuinigingen zouden worden gerealiseerd. In de Ontwerp Programmabegroting is dit effect vooralsnog niet zichtbaar. Ook is er vanuit de verschillende deelnemers aan alle Gemeenschappelijke Regelingen een brief aan alle diensten gestuurd met de oproep een indexatiepercentage van 2,5% te streven en (structurele) besparingen te realiseren. Om hier beter aan tegemoet te komen doet de raad in de zienswijzebrief nogmaals een oproep en enkele suggesties om te bezuinigen.

### *Fusie en robuustheidscriteria*

De ODU is ontstaan uit de RUD Utrecht en de OdrU, en per 1 januari 2026 als gefuseerde dienst verder gegaan. In het fusietraject is door de gemeenten als eigenaars van de gemeenschappelijke regeling de noodzaak tot bezuinigingen benadrukt. Tegelijk zijn de eisen waar het Rijk op koerst, ontstaan uit het Interbestuurlijk Programma VTH en bekend onder de robuustheidscriteria, belangrijker geworden en worden deze criteria noodzakelijk geacht om toekomstbestendig te zijn. Voldoen aan een deel van de robuustheidscriteria was tevens een eis voor het ontvangen van subsidiegelden vanuit het Rijk, die de fusie mede mogelijk hebben gemaakt.

### *Kansen*

De doelen en mogelijke keuzes voor de regio Utrecht zijn ondergebracht in de Regionale Uitvoering- en Handhavingstrategie (U&H-strategie). Dit kader biedt mogelijkheden om op een aantal thema's in de fysieke leefomgeving meerwaarde te halen (bijvoorbeeld water of milieucriminaliteit) en de samenwerking in de regio te versterken. De ODU wil hier graag op inzetten, bijvoorbeeld via gemeenschappelijke regionale projecten. Dit kan ook ten goede komen aan de gemeente Utrecht.

### *Juridische context*

De Ontwerp Programmabegroting en Kadernota 2027 is opgesteld op basis van de bepalingen uit de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Utrecht (ODU), die per 1 januari 2026 formeel in werking is getreden. Hiermee is voldaan aan de vereisten zoals opgenomen in artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), waarin is bepaald dat het Algemeen Bestuur jaarlijks een programmabegroting vaststelt.

Bij het opstellen van de begroting is daarnaast rekening gehouden met de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

### *Beslistermijn*

De zienswijze op de Ontwerp Programmabegroting en Ontwerp Bijdrageverordening heeft als deadline 19 juni 2026.

### Beoogd effect

Een solide functionerende en toekomstbestendige Omgevingsdienst Utrecht, die betekenisvol kan bijdragen aan opgaves in de fysieke leefomgeving in de regio Utrecht.

### Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- Op [27 maart 2026](#) heeft het Algemeen Bestuur van de ODU ingestemd met de Ontwerp Programmabegroting ODU 2027
- Op [2 oktober 2025](#) heeft de raad het college toestemming gegeven de nieuwe GR aan te gaan en zienswijze ingediend voor de ontwerp programmabegroting en bijdrageverordening van de ODU.
- Op [23 januari 2025](#) heeft de raad zienswijze aan het college gegeven over de nieuwe concept GR voor de nieuw te vormen omgevingsdienst.

## Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	<p>Bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze op de Ontwerp Programmabegroting van de Omgevingsdienst Utrecht 2027, met als belangrijkste punten:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>Erkenning voor het aandragen van een sluitende begroting en de poging om vorm te geven aan de oproep van gemeenten om de begroting zo behoudend mogelijk op te stellen;</li><li>Een opmerking over het indexatiepercentage van 2,9% dat de ODU hanteert en daarmee hoger uitvalt dan de streefwaarde van 2,5% waar de Gemeente Utrecht rekening mee houdt;</li><li>Een oproep om alsnog besparingen te realiseren en dichterbij het indexatiepercentage van 2,5% te komen, evenals enkele suggesties hoe deze te realiseren.</li></ol>
Argumenten	
1.1	<p><u>De Ontwerp Programmabegroting past bij het punt in de ontwikkeling waar de ODU nu staat en voldoet aan de landelijke robuustheidscriteria, ook al leidt dit nog niet tot bezuinigingen.</u></p> <p>De financiële afwegingen zijn voor alle gemeenten en zo ook Utrecht van groot belang, echter er zijn meer afwegingen om rekening mee te houden. De Ontwerp Programmabegroting past bij eerdere keuzes in het fusietraject om gezamenlijke regionale projecten beperkt de ruimte te geven. De robuustheidscriteria zijn belangrijk in het kader van het functioneren van het stelsel van Omgevingsdiensten landelijk. De Regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie maakt inzichtelijk dat er op regionaal niveau meerwaarde te behalen is in de fysieke leefomgeving.</p>
1.2	<p><u>Dit is het moment om de ODU te bevragen op het alsnog realiseren van een indexatiepercentage van 2,5% als streefwaarde en structurele bezuinigingen door te voeren, passend bij de oproep aan alle Gemeenschappelijke regelingen en eerdere zienswijzereacties op begrotingen van de omgevingsdienst.</u></p> <p>De Ontwerp Programmabegroting 2027 van de ODU is sluitend, daarin wordt voor 2027 uitgegaan van een indexatie met 2,9%. De financiële druk maakt het noodzakelijk om opnieuw te bezien waar toch nog besparingen mogelijk zijn.</p>
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<p><u>Een fusietraject niet het ideale moment is om een bezuinigingsopdracht mee te geven aan een opstartende organisatie.</u></p> <p>Het afgelopen jaar stond in het teken van het samenbrengen van twee organisaties naar één nieuwe omgevingsdienst voor de gehele provincie</p>

	Utrecht. Deze ontwikkeling is mede vanuit landelijke beleid geïnitieerd en door de gemeenteraad gestimuleerd en uiteindelijk gevierd. De fusie zelf heeft de gemeente Utrecht geen extra geld gekost, maar geld dat niet eerder is uitgegeven is wel in de ODU geherinvesteerd. Hierover is de raad ook telkens geïnformeerd.

## Financiën

### Dienstverleningsovereenkomst

De kosten voor de gemeente Utrecht stijgen met 4,2% (€165K) naar €4.133.607 voor 2027, deels bestaand uit prijsstijgingen (gehanteerde percentage ODU is 2,9%), deels bestaand uit groei door keuzes in het fusietraject met betrekking tot deelname aan gezamenlijke regionale projecten (1,3%). Als voor het jaar 2027 binnen de gemeente Utrecht een indexatie van 2,5% wordt toegepast, kan slechts een deel van de prijsstijging (2,9%) worden opgevangen. Het verschil bedraagt 0,4%. De groei in het fusietraject met betrekking tot deelname aan gezamenlijke regionale projecten (1,3%) betreft een toename van 349 uur.

Bovenstaande stijgingen, per saldo 1,7% (67K), leiden - als de Programmabegroting 2027 van ODU niet wordt aangepast op basis van de zienswijze – mogelijk tot een knelpunt in de Voorjaarsnota van 2027.

### Vervolg

De reacties en de ontvangen zienswijzen worden betrokken bij de definitieve vaststelling van de Programmabegroting 2027. De raad ontvangt van de Omgevingsdienst Utrecht een reactie op de zienswijzebrief.

### Samen stad maken

'Gemeente aan zet' van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

### Communicatie

In verdere communicatie is niet voorzien. Deze stukken hebben geen verplichting tot ter inzagelegging of andere bekendmaking.

### Niet referendabel

Dit raadsbesluit is niet referendabel. Er is een uitzonderingsrond van de Verordening raadgevend referendum van toepassing, omdat dit een raadsvoorstel betreft dat voortkomt uit een Gemeenschappelijke Regeling (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum).

### Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Zienswijzebrief Ontwerp Programmabegroting

Bijlagen informatief

- Ontwerp Programmabegroting en Kadernota 2027 ODU met aanbiedingsbrief